

O'ZBEKISTONDA IQTISODIY O'SISH OMILLARI VA ISTIQBOLLARI

Niyazova Xilola

Kirish

Makroiqtisodiyot mamlakat miqyosidagi ishlab chiqarish, iste'mol, investitsiya, davlat xarajatlari va tashqi savdo jarayonlarini o'rganadi. Iqtisodiy o'sish esa ushbu jarayonlarning umumiy hajm va sifat jihatdan yaxshilanishi natijasida milliy daromadning oshishini anglatadi. O'zbekiston mustaqillikka erishgach, bosqichma-bosqich bozor iqtisodiyotiga o'tish islohotlarini amalga oshirdi. So'nggi yillarda iqtisodiy o'sish sur'atlari barqaror bo'lib, yalpi ichki mahsulot (YaIM) hajmi muntazam oshib bormoqda.

Asosiy qism

1. Iqtisodiy o'sish omillari

O'zbekiston iqtisodiy o'sishiga ta'sir etayotgan asosiy omillar:

- **Investitsiyalar oqimi** – To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar va davlat investitsiya dasturlari infratuzilma, sanoat va qishloq xo'jaligini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi.
- **Tabiiy resurslar** – Neft, gaz, oltin, rangli metallar va qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksporti valyuta tushumlarini oshirmoqda.
- **Aholi sonining o'sishi** – Mehnat bozorida ishchi kuchi salohiyatini oshiradi.
- **Davlat islohotlari** – Soliq siyosatini liberallashtirish, bojxona tartib-taomillarini soddalashtirish, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish choralari.
- **Transport-logistika infratuzilmasi** – Yangi temir yo'llar, avtomobil magistralari va logistika markazlarining qurilishi.

2. Iqtisodiy o'sishning sifat ko'rsatkichlari

So'nggi yillarda iqtisodiy o'sish faqat hajm jihatdan emas, balki sifat jihatdan ham rivojlanmoqda:

- Sanoat mahsulotlari assortimenti kengaydi.
- Qishloq xo'jaligida zamonaviy texnologiyalar joriy etildi.
- Xizmatlar sohasi ulushi YaIMda ortib bormoqda.

3. Istiqbollar

Yaqin kelajakda O'zbekiston iqtisodiy o'sishini ta'minlashda quyidagi yo'nalishlar ustuvor bo'ladi:

- **Innovatsion rivojlanish** – IT, biotexnologiya va yuqori qo'shimcha qiymatli mahsulotlar ishlab chiqarish.

- **Eksport diversifikatsiyasi** – Faqat xomashyo emas, balki tayyor mahsulot eksportini kengaytirish.
- **Yashil energetika** – Quyosh va shamol energiyasi loyihalarini amalga oshirish.
- **Hududiy sanoat zonalarini rivojlantirish** – Viloyatlarda ishlab chiqarish va logistika markazlarini tashkil etish.

Xulosa

O'zbekiston iqtisodiy o'sishi mustahkam makroiqtisodiy asosga ega bo'lib, investitsiyalarni jalb etish, infratuzilmani rivojlantirish va innovatsion iqtisodiyotga o'tish orqali yanada tezlashishi mumkin. Biroq, tashqi bozorlardagi o'zgarishlar, inflyatsiya xavfi va energetika ta'minotidagi muammolarni hal etish barqaror o'sish uchun muhim shartdir. Strategik rejalashtirish va davlat-xususiy hamkorlik mexanizmlarini kuchaytirish esa iqtisodiy yuksalishni yanada mustahkamlaydi.